

Studievalgsbegrundelser: Hvem lægger fokus på hvad i studievalget?

Juni 2021

Baggrund

Flere unge valgte i 2020 at søge ind på en videregående uddannelse end i de foregående år. Men hvad er de studerendes bevæggrunde for at søge om optagelse? Det har Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) spurgt de nyoptagne studerende om i 2020. Denne minianalyse kortlægger, hvad de studerende har lagt størst vægt på i deres studievalg. Analysen går særligt i dybden med studerende på velfærdsuddannelserne, da der de senere år har været et stort fokus på at rekruttere nok ansøgere på netop velfærdsuddannelserne.

Hovedresultater

- Størstedelen af de studerende begrundet studievalget med faglig interesse og muligheden for at få et spændende job.
- Ældre studerende lægger mere vægt på at gøre en positiv forskel for andre. 69 % af studerende over 26 år begrundet studievalget med muligheden for at gøre en positiv forskel, mens det samme er tilfældet for 59 % af de 17-20-årige.
- Omvendt lægger yngre studerende mere vægt på at få en høj indkomst. 32 % af de 17-20-årige begrundet studievalget med muligheden for en høj indkomst, mens det kun er 21 % af de studerende på over 26 år.
- Studerende med lave karakterer angiver i højere grad end studerende med høje karakterer muligheden for at gøre en positiv forskel som afgørende for studievalget (hhv. 68 % mod 60 %).
- Muligheden for at gøre en positiv forskel er mest afgørende for studerende på velfærdsuddannelserne (93-96 %). Til sammenligning er det kun 31 % på International Business på CBS, der angiver det at gøre en positiv forskel som afgørende for studievalget.

Kontakt

- Seniorkonsulent Andreas Pihl Kjærsgård, 2299 4798, apk@eva.dk
- Kommunikationskonsulent Iben Munk Mortensen, 3525 4621, imm@eva.dk.

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

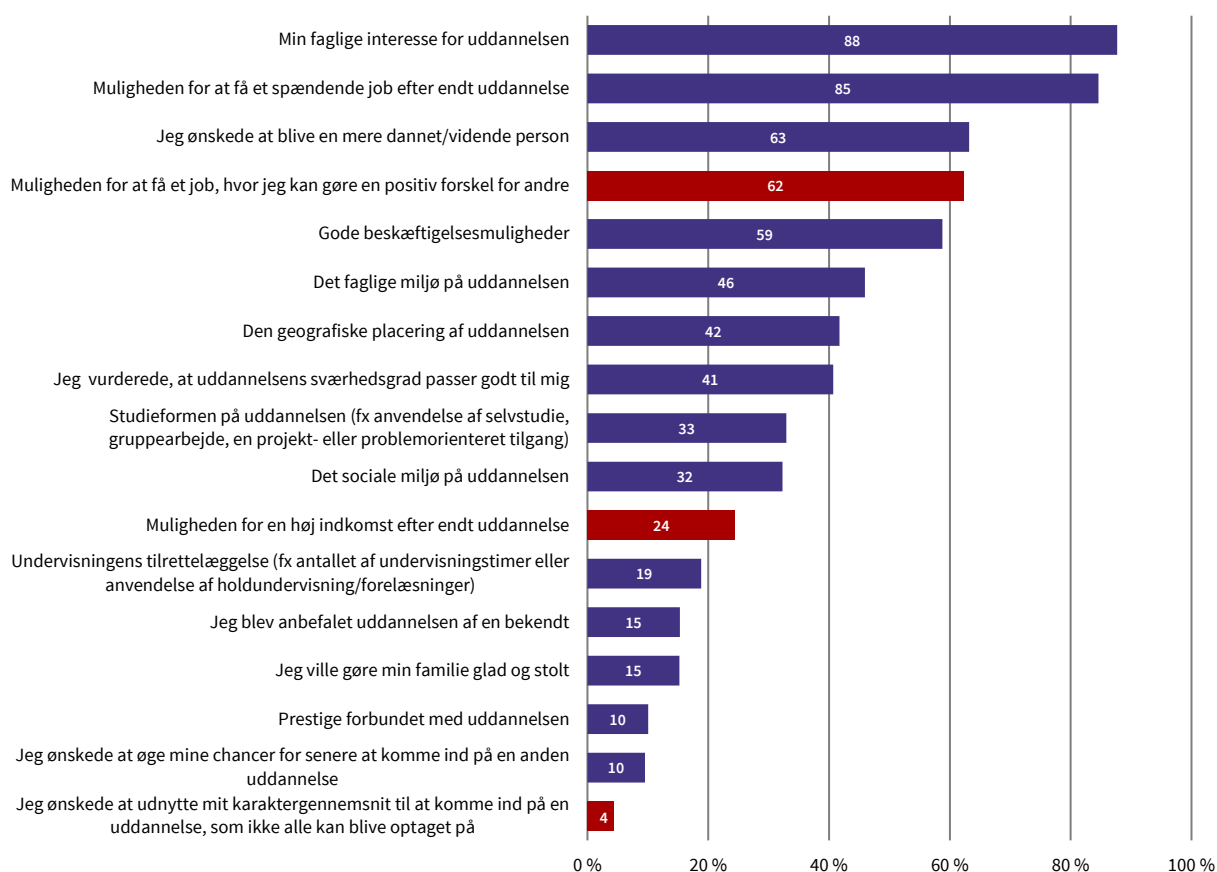
Faglig interesse og muligheden for et spændende job er de hyppigste begrundelser for studerendes studievalg

Knap ni ud af ti studerende (88 %) angiver, at deres faglige interesse for uddannelsen har været et afgørende element i deres beslutning om at søge ind på den uddannelse, de er blevet optaget på. Dette er altså den mest almindelige begrundelse for de studerendes studievalg. Tæt herefter ligger muligheden for at få et spændende job efter endt uddannelse, hvilket 85 % har angivet som afgørende for studievalget.

Figur 1 viser også, at det ikke fylder ret meget hos de studerende at kunne udnytte karaktergennemsnittet til at komme ind på en uddannelse, som ikke alle kan blive optaget på. Blot 4 % angiver dette som afgørende for deres beslutning.

FIGUR 1

Andele af studerende, der har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad' til forskellige studievalgsbegrundelser

Kilde: Data fra EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, 2020-kohorten, og fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT).
Note: Spørgsmål: "I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på?" Figuren viser andelen, der i alt har svaret "I høj grad" og "I meget høj grad" til de forhold, der spørges ind til i spørgsmålet. Spørgsmålet er stillet til kommende studerende, der er tilbudt studieplads på en videregående uddannelse via KOT i august 2020. Resultaterne er vægtede efter populationen af kommende studerende, der er tilbudt en plads på de videregående uddannelser i 2020. N = 24.500.

Resten af analysen fokuserer på de begrundelser, der er markeret med rødt i figur 1. Disse begrundelser er udvalgt for at illustrere tre substantielt meget forskellige forhold, man kan lægge vægt på i studievalget.

Flere kvinder end mænd begrundet deres studievalg med muligheden for at gøre en positiv forskel for andre

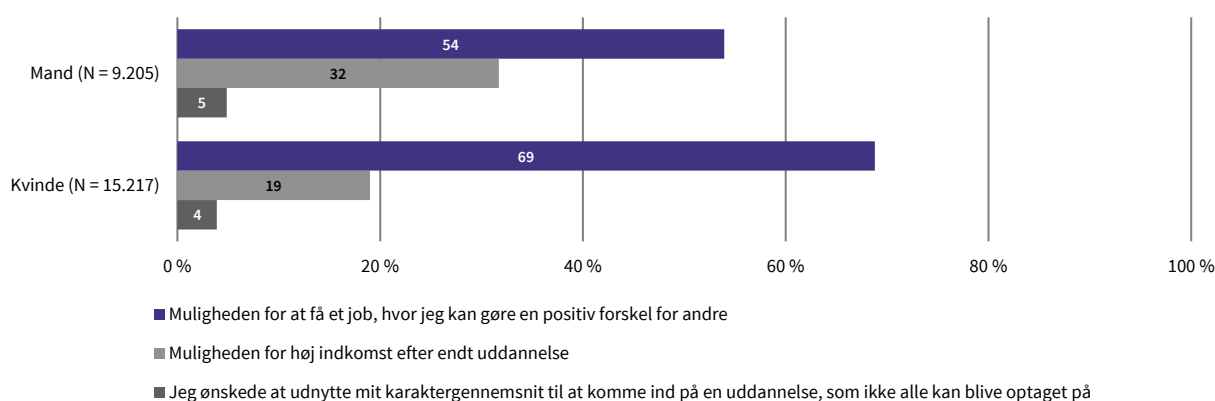
Når kvinder skal vælge uddannelse, vægter de i højere grad muligheden for at få et job, hvor de kan gøre en positiv forskel for andre, end mænd gør. Figur 2 viser således, at dette gælder for 69 % af de kvindelige studerende mod 54 % af de mandlige studerende.

Samtidig viser figuren, at 32 % af de mandlige studerende begrundet deres studievalg med muligheden for at få en høj indkomst, mens det samme kun gør sig gældende for 19 % af de kvindelige studerende.

Endelig viser figuren, at der ingen kønsforskel er i den relativt lille andel af studerende, som angiver, at de ønsker at udnytte deres karaktergennemsnit til at få adgang til en uddannelse, som kun få kan komme ind på.

FIGUR 2

Andel mandlige og kvindelige studerende, der angiver, at følgende forhold i høj eller meget høj grad har været afgørende for valget af den uddannelse, de er optaget på

Kilde: Data fra EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, 2020-kohorten, og fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT).
Note: Spørgsmål: "I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på?" Figuren viser andelen, der i alt har svaret "I høj grad" og "I meget høj grad" til de forhold, der spørges ind til i spørgsmålet. Spørgsmålet er stillet til kommende studerende, der er tilbudt studieplads på en videregående uddannelse via KOT i august 2020. Resultaterne er vægtede efter populationen af kommende studerende, der er tilbudt en plads på de videregående uddannelser i 2020. N = 24.422.

Ældre studerende begrundet oftere deres studievalg med muligheden for at gøre en positiv forskel, end yngre studerende gør

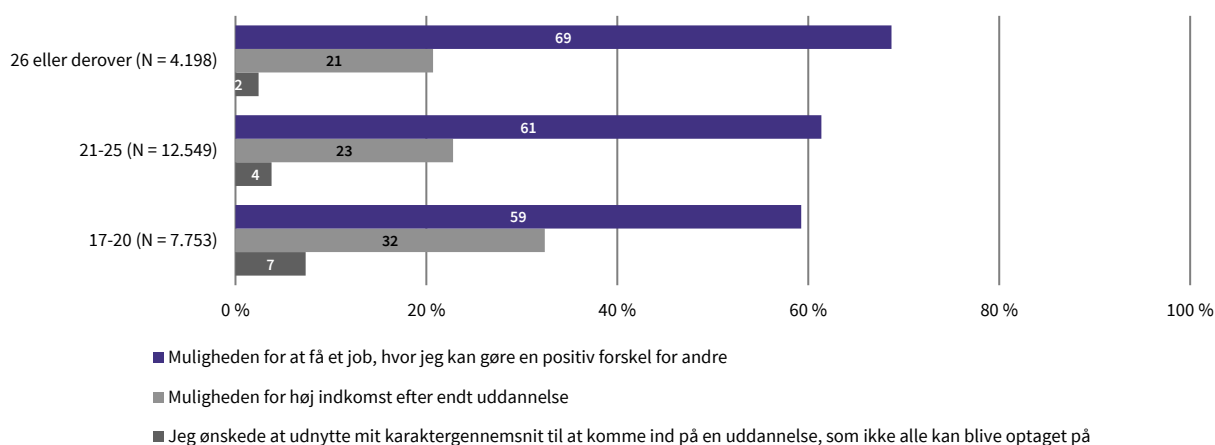
Figur 3 viser, at ældre studerende oftere begrundet deres studievalg med muligheden for at få et job, hvor de kan gøre en positiv forskel for andre, end yngre studerende gør. Dette gælder således 69 % af de studerende på 26 år eller derover, mens det gælder 61 % blandt de 21-25-årige studerende og 59 % blandt de 17-20-årige studerende.

Omvendt viser figuren, at de yngre studerende i højere grad begrundet studievalget med muligheden for en høj indkomst og udnyttelse af karaktergennemsnittet. Hver tredje (32 %) 17-20-årige vægter muligheden for at få en høj

indkomst, mens det kun er hver femte (21 %) på 26 eller derover. Samtidig angiver 7 % af de studerende i alderen 17-20 år, at muligheden for at udnytte karaktergennemsnittet har haft afgørende betydning for deres studievalg, mens det for de studerende i aldersgrupperne 21-25 år og 26 år eller derover er henholdsvis 4 % og 2 %.

FIGUR 3

Andel studerende i forskellige aldersgrupper, der angiver, at følgende forhold i høj

Kilde: Data fra EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, 2020-kohorten, og fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT).

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på?" Figuren viser andelen, der i alt har svaret "I høj grad" og "I meget høj grad" til de forhold, der spørges ind til i spørgsmålet. Spørgsmålet er stillet til kommende studerende, der er tilbudt studieplads på en videregående uddannelse via KOT i august 2020. Resultaterne er vægtede efter populationen af kommende studerende, der er tilbudt en plads på de videregående uddannelser i 2020. N = 24.500.

Studerende med lave karakterer vægter i højere grad muligheden for at gøre en positiv forskel for andre

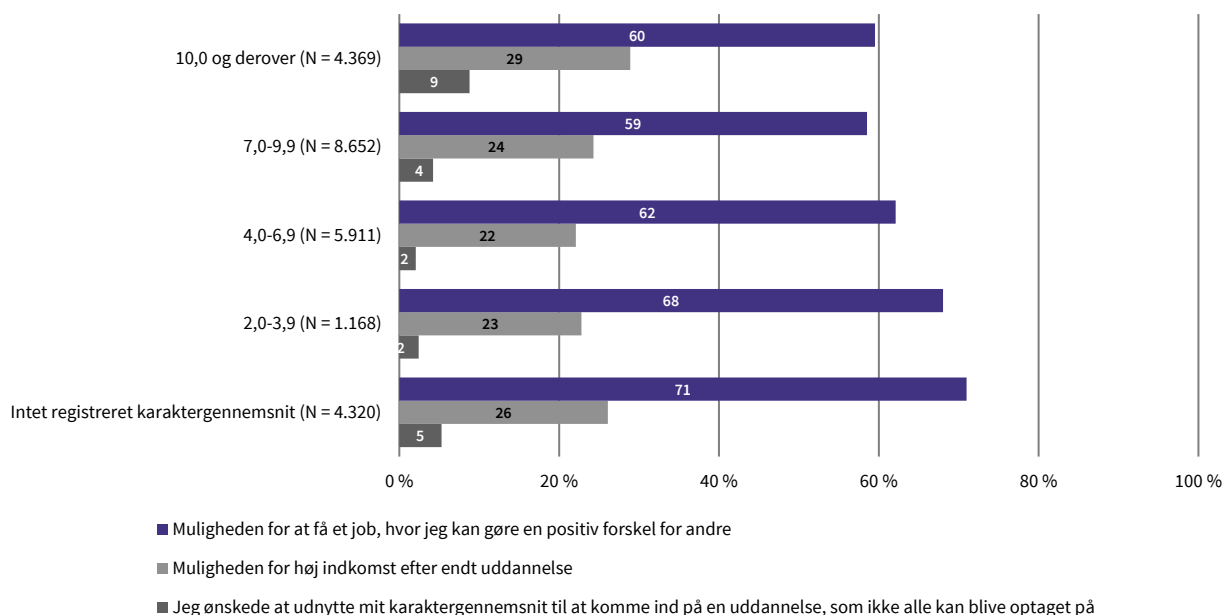
Figur 4 viser, at studerende med lave karakterer i gymnasiet i højere grad vægter muligheden for at gøre en positiv forskel for andre, når de skal træffe deres studievalg, end studerende med høje karakterer gør. Fx angiver 68 % af de studerende med et snit på 2,0-3,9, at muligheden for at gøre en positiv forskel for andre har været afgørende for deres studievalg, mens det samme gør sig gældende for 60 % af de studerende med et snit på 10,0 eller derover.

Derudover viser figuren, at studerende med høje karakterer oftere begrundet studievalget med muligheden for at udnytte deres karaktergennemsnit til at komme ind på en uddannelse, som kun få kan komme ind på, end studerende med lave karakterer gør. Andelen af de studerende, der begrundet studievalget med at kunne udnytte karaktergennemsnittet, udgør dog kun 2-9 % i grupperne med forskellige karaktergennemsnit.

Endelig viser figuren, at studerende med høje karakterer oftere betoner muligheden for en høj indkomst i deres studievalg, om end variationen mellem grupperne er begrænset.

FIGUR 4

Andel studerende med forskelligt gymnasialt karaktergennemsnit, der angiver, at følgende forhold i høj eller meget høj grad har været afgørende for valget af den uddannelse, de er optaget på

Kilde: Data fra EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, 2020-kohorten, og fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT).
Note: Spørgsmål: "I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på?" Figuren viser andelen, der i alt har svaret "I høj grad" og "I meget høj grad" til de forhold, der spørges ind til i spørgsmålet. Spørgsmålet er stillet til kommende studerende, der er tilbudt studieplads på en videregående uddannelse via KOT i august 2020. Resultaterne er vægtede efter populationen af kommende studerende, der er tilbudt en plads på de videregående uddannelser i 2020. N = 24.420.

Muligheden for at gøre en positiv forskel for andre fylder mest for de studerende på velfærdsuddannelserne

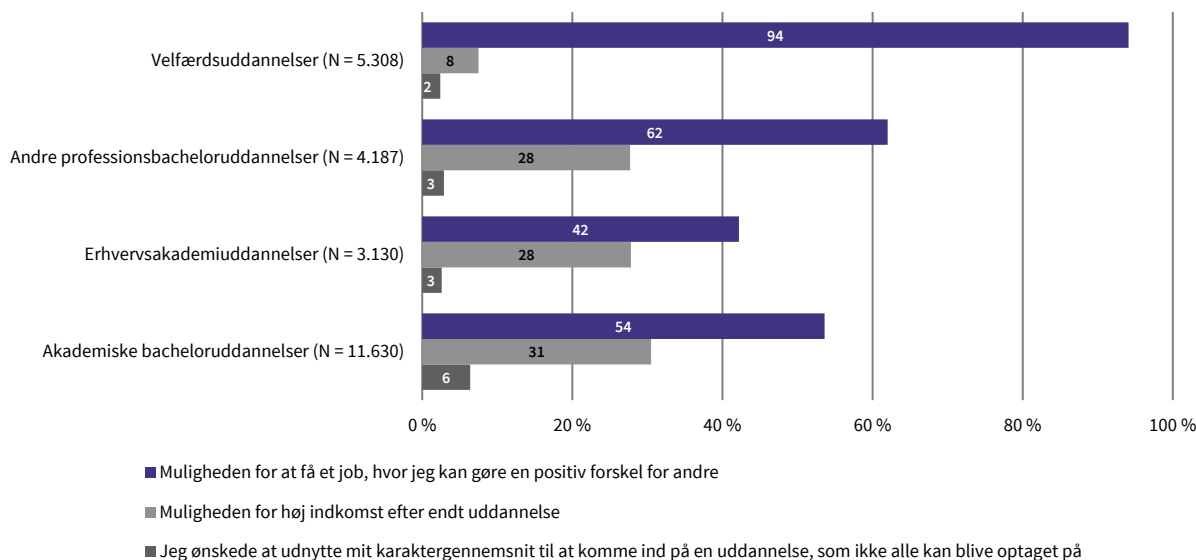
Figur 5 viser, at hele 94 % af de studerende på velfærdsuddannelserne begrundede deres studievalg med muligheden for at få et job, hvor de kan gøre en positiv forskel for andre. For studerende på andre professionsbacheloruddannelser er det 62 %, der angiver det samme, mens det kun er tilfældet for 54 % og 42 % af de studerende på hhv. akademiske bacheloruddannelser og erhvervsakademiuddannelser.

Herudover viser figuren, at blot 8 % af de studerende på velfærdsuddannelserne har angivet muligheden for en høj indkomst til at være afgørende for deres studievalg. Til sammenligning er det omkring 30 % af de studerende på de øvrige professionsbacheloruddannelser, erhvervsakademiuddannelser og akademiske bacheloruddannelser, der har lagt vægt på dette i studievalget.

Endelig viser figuren, at andelen af studerende, der har ønsket at udnytte karaktergennemsnittet, er tre gange større på de akademiske bacheloruddannelser end på velfærdsuddannelserne (hhv. 6 % mod 2 %).

FIGUR 5

Andel studerende fra forskellige uddannelsestyper, der angiver, at følgende forhold i høj eller meget høj grad har været afgørende for valget af den uddannelse, de er optaget på

Kilde: Data fra EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, 2020-kohorten, og fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT).
Note: Spørgsmål: "I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på?" Figuren viser andelen, der i alt har svaret "I høj grad" og "I meget høj grad" til de forhold, der spørges ind til i spørgsmålet. Spørgsmålet er stillet til kommende studerende, der er tilbudt studieplads på en videregående uddannelse via KOT i august 2020. Resultaterne er vægtede efter populationen af kommende studerende, der er tilbudt en plads på de videregående uddannelser i 2020. N = 24.255.

En høj indkomst og muligheden for at udnytte karakternittet fylder mere på andre studier end på velfærdsuddannelserne

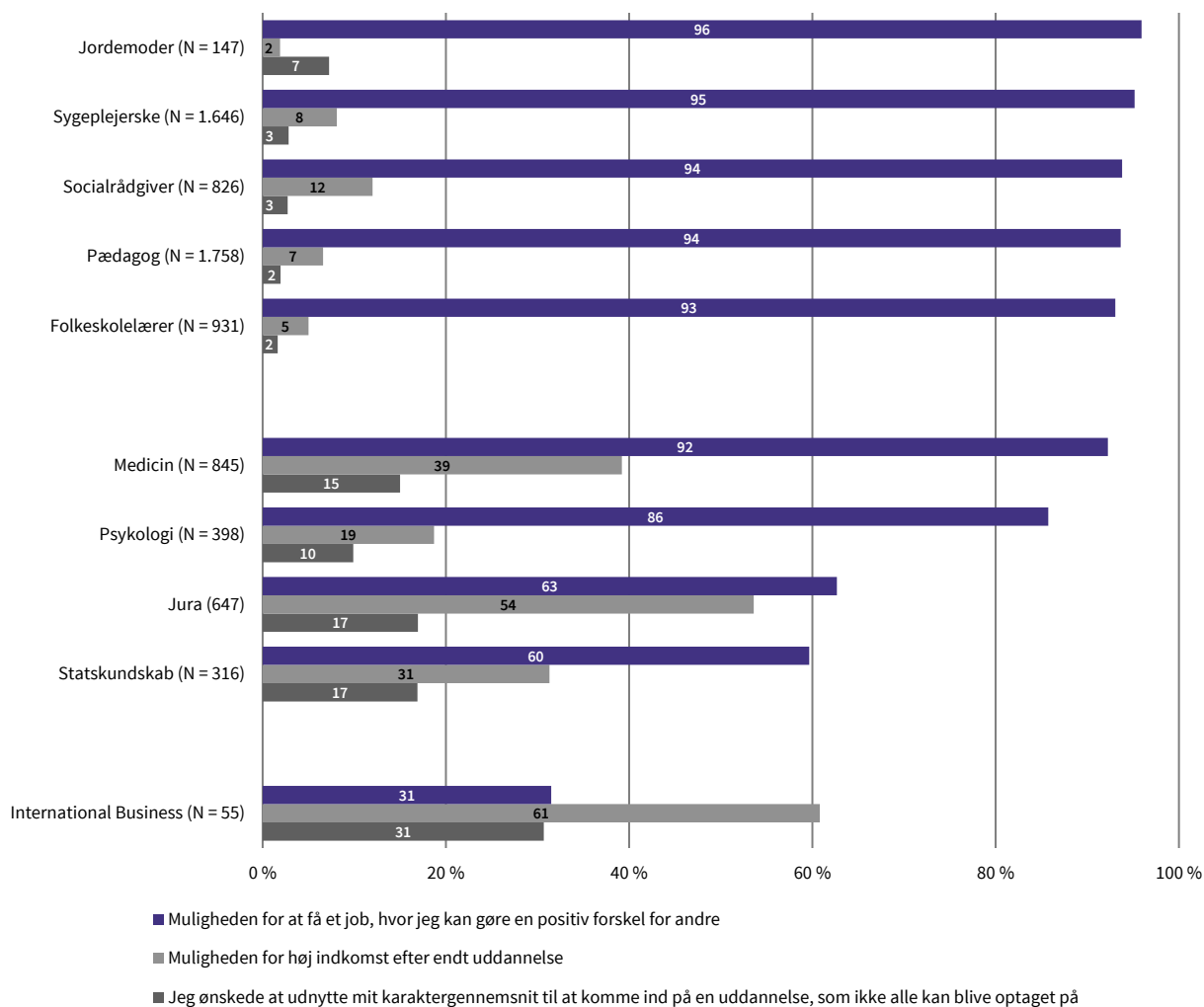
Kigger man på tværs af flere forskellige uddannelser, er der stor forskel på, hvor mange der begrundes studievalget med muligheden for at gøre en positiv forskel for andre. Figur 6 viser, at det svinger fra 31 % på International Business til 92 % på medicinstudiet og til 93-96 % på de enkelte velfærdsuddannelser.

Figur 6 viser også, at studerende på nogle af de mest søgte universitetsuddannelser i højere grad lægger vægt på muligheden for en høj indkomst og at kunne udnytte deres karaktergennemsnit, end de studerende på velfærdsuddannelserne gør. Fx angiver 2-12 % af de studerende på velfærdsuddannelserne, at en høj indkomst har været afgørende, mens den tilsvarende andel er 19-61 % blandt studerende på de udvalgte universitetsuddannelser med høje adgangskvotienter.

Studerende, der læser International Business, er dem, der vægter muligheden for en høj indkomst højest i studievalget. Til gengæld fylder muligheden for at gøre en positiv forskel kun lige så meget som ønsket om at udnytte karaktergennemsnittet (31 %). Særligt sidstnævnte begrundelse om at ville udnytte sit karaktergennemsnit til at komme ind på en uddannelse, kun få kan komme ind på, fylder markant mere blandt de studerende, der læser International Business, end nogen af de andre uddannelser eller tidligere opstillede grupper.

FIGUR 6

Andel studerende fra udvalgte uddannelser, der angiver, at følgende forhold i høj eller meget høj grad har været afgørende for valget af den uddannelse, de er optaget på

Kilde: Data fra EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, 2020-kohorten, og fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT).
Note: Spørgsmål: "I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på?" Figuren viser andelen, der i alt har svaret "I høj grad" og "I meget høj grad" til de forhold, der spørges ind til i spørgsmålet. Spørgsmålet er stillet til kommende studerende, der er tilbudt studieplads på en videregående uddannelse via KOT i august 2020. Resultaterne er vægtede efter populationen af kommende studerende, der er tilbudt en plads på de videregående uddannelser i 2020. N = 7.569.

Datagrundlag og referencer

Analysen bygger på EVA's egne spørgeskemadata fra EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser samt data fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT). EVA's forløbsundersøgelse er indsamlet i 2016, 2017, 2018, 2019 og 2020 som del af en større forløbsundersøgelse i forskellige bølger. Data i dette notat stammer fra første spørgeskema sendt til 2020-årgangen, der blev gennemført i august 2020, dvs. umiddelbart inden studiestart. Der blev udsendt invitationer til alle studerende optaget via KOT på en videregående uddannelse i sommeren 2020. Samlet set blev der modtaget besvarelser fra 24.500 respondenter. Til spørgeskemabesvarelserne har vi på individniveau koblet data fra KOT.

Analyserne er vægtede via propensity score-vægtning for at sikre, at analyseudvalget afspejler populationen bedst muligt. Vægtningen tager højde for skævheder i repræsentativiteten efter gymnasietype, gymnasiekarakterer, alder, køn, optagelsesprioritet og sektor.